

3. ONDERWIJS

- Resultaten onderwijs
- Ontwikkeling onderwijsaanbod
- De juiste student op de juiste plaats
- Faciliteiten voor studenten
- Internationalisering
- Kennisoverdracht en ontwikkelingssamenwerking

3. Onderwijs

RESULTATEN ONDERWIJS

De Hanzehogeschool Groningen bestaat uit 19 schools die samen 52 bacheloropleidingen, 13 masteropleidingen en 5 Associate degrees aanbieden. Dit zijn grotendeels fulltime en voor een kleiner deel parttime of duale opleidingen. Een deel van de opleidingen wordt in het Engels of Duits gegeven.

Marktaandeel inschrijvingen	2010	2009	2008
Voltijd	6,6%	6,6%	6,7%
Deeltijd	3,6%	3,6%	4,1%
Duaal	4,4%	4,4%	3,3%
Masters	1,7%	1,9%	1,7%
Hanzehogeschool Groningen	6,0%	6,0%	6,1%

Het marktaandeel van de Hanzehogeschool Groningen is stabiel.

Ontwikkeling inschrijvingen

Verdeling inschrijvingen over opleidingsvorm en groeipercentages

Verdeling	2010		2009		2008	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Voltijd	22.266	88,5	21.484	88,4	20.565	88,4
Deeltijd	2.333	9,3	2.291	9,4	2.215	9,5
Duaal	564	2,2	540	2,2	495	2,1

De verdeling van de inschrijvingen over de verschillende vormen is stabiel. In het kader van het traject Leven Lang Leren zal de komende jaren een groei moeten ontstaan bij de deeltijd en duale opleidingen wanneer de omstandigheden niet worden gewijzigd.

Groeipercentages	2010		2009		2008	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Voltijd	22.266	3,6	21.484	4,5	20.565	3,5
Deeltijd	2.333	1,8	2.291	3,4	2.215	9,6
Duaal	564	4,4	540	9,1	495	2,3
Totaal	25.163	3,5	24.315	4,5	23.275	4,0

De positieve ontwikkeling van het aandeel deeltijd- en duale studenten is in lijn met de gewenste ontwikkeling.

Vooropleiding (instroom)

	2010		2009		2008	
	aandeel	groei	aandeel	groei	aandeel	groei
Havo	43,0%	1,4%	41,6%	1,7%	39,9%	-0,7%
Vwo	11,0%	1,8%	9,2%	0,2%	9,0%	-0,7%
Mbo	29,1%	0,4%	28,7%	-2,2%	30,9%	0,5%
Ho	3,5%	-2,4%	5,9%	-0,3%	6,2%	0,8%
Overig	13,4%	-1,2%	14,6%	0,6%	14,0%	0,1%

De Hanzehogeschool Groningen verhoogt het aandeel van zowel het vwo als van het mbo in de instroom.

Instroom schools	2010	groei	2009	groei	2008	groei
Academie voor Architectuur, Bouwkunde en Civiele Techniek	246	7%	229	-7%	247	14%
Academie voor Beeldende Kunst en Vormgeving en popcultuur MINERVA	203	4%	195	-2%	198	-2%
Academie voor Gezondheidsstudies	687	10%	625	2%	614	-5%
Academie voor Sociale Studies	537	-10%	596	22%	488	-15%
Academie voor Verpleegkunde	455	10%	413	-5%	435	10%
Hanze Institute of Technology	27	108%	13		9	
Instituut voor Bedrijfskunde	548	7%	510	-17%	617	6%
Instituut voor Communicatie & Media	433	8%	400	-8%	436	18%
Instituut voor Engineering	409	5%	388	3%	376	7%
Instituut voor Facility Management	160	-1%	162	-26%	218	0%
Instituut voor Financieel Economisch Management	333	14%	293	-10%	324	21%
Instituut voor Informatie- en Communicatietechnologie	179	15%	156	-8%	170	17%
Instituut voor Life Science & Technology	147	6%	139	28%	109	-22%
Instituut voor Marketing Management	358	-17%	429	16%	369	1%
Instituut voor Rechtenstudies	430	6%	406	13%	360	2%
Instituut voor Sportstudies	374	6%	354	-5%	372	-5%
International Business School	378	-4%	394	16%	339	11%
Pedagogische Academie	226	33%	170	-1%	171	-3%
School of Performing Arts	99	-16%	118	-13%	135	18%
Totaal	6.229	4%	5.990	0%	5.987	3%

groei: procentuele groei ten opzichte van het voorgaande jaar

De Hanzehogeschool Groningen heeft in het kader van het landelijke programma ter stimulering van het technische onderwijs geld gekregen van de rijksoverheid (HBO-Sprint). Het is verheugend te constateren dat alle technische schools groeicijfers laten zien bij de instroom. Het nog jonge Hanze Institute of Technology kent verhoudingsgewijs de grootste groei, al gaat het in absolute zin nog steeds om bescheiden aantallen studenten. Opvallend is verder dat de Pedagogische Academie, de Academie voor Gezondheidsstudies en de Academie voor Verpleegkunde meer studenten trekken. Voor het behalen van een tweede graad worden deze opleidingen door het ministerie financieel aantrekkelijker gemaakt voor studenten.

Toelating fixus-opleidingen

In het studiejaar 2010-2011 was er een instellingsfixus voor een aantal opleidingen.

Opleiding	Aantal		Percentage geplaatst
	gegadigden	Aantal plaatsen	
B Opleiding tot Fysiotherapeut	686	285	42%
B Mondzorgkunde	80	55	69%
B Sport Gezondheid en Management	300	180	60%
B Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	206	180	87%
B Toegepaste Psychologie	266	180	68%
B Sociaal Pedagogische Hulpverlening	226	180	80%
Ad Operationeel Sportmanagement	22	60	273%

Studierendement

Studierendement	2010	2009	2008
Propedeuse uitval (na 1 jaar)	32%	32%	33%
Propedeuse examen (na 2 jaar)	58%	57%	58%
Totaal uitval (na 3 jaar)	46%	48%	46%
Afgestudeerden (na 5 jaar)	42%	44%	43%

De ontwikkeling van het diplomarendement is niet in lijn met de doelstelling. Er lopen diverse projecten om het rendement te verbeteren. De problematiek is complex en de oplossingen zijn daarom niet eenvoudig. Een positief effect kan pas na een aantal jaren verwacht worden.

Studieduur	2010	2009	2008
in maanden			
Uitval propedeuse	11	11	11
Behalen propedeuse	16	16	16
Afstuderen*	53	53	52

*Bachelor, voltijd

Studievoortgang per *school* in 2010

Studievoortgang <i>schools</i> 2010	Percentage			studieduur in jaren			
	uitvallers propedeuse	uitvallers hoofdfase	staartstudenten	uitval propedeuse	behalen propedeuse	bij afstuderen	staartstudenten
Academie voor Architectuur, Bouwkunde en Civiele Techniek	65%	5%	5%	0,9	1,3	3,8	4,7
Academie voor Beeldende Kunst en Vormgeving en popcultuur MINERVA	44%	8%	6%	1,0	1,2	3,8	4,7
Academie voor Gezondheidsstudies	41%	3%	6%	0,8	1,2	3,8	4,6
Academie voor Sociale Studies	39%	6%	3%	0,9	1,4	3,6	4,6
Academie voor Verpleegkunde	46%	9%	3%	0,7	1,3	2,6	4,5
Hanze Institute of Technology	23%	0%	0%	0,2	1,4	nvt	4,0
Instituut voor Bedrijfskunde	57%	5%	9%	0,9	1,4	3,8	4,9
Instituut voor Communicatie & Media	59%	4%	11%	0,9	1,3	4,6	5,0
Instituut voor Engineering	49%	4%	7%	0,9	1,5	4,0	5,0
Instituut voor Facility Management	46%	2%	7%	0,8	1,4	4,1	4,9
Instituut voor Financieel Economisch Management	50%	7%	10%	1,0	1,4	4,0	5,5
Instituut voor Informatie- en Communicatietechnologie	54%	7%	7%	0,8	1,1	3,7	5,1
Instituut voor Life Science & Technology	57%	4%	8%	1,1	1,2	4,2	5,2
Instituut voor Marketing Management	44%	5%	10%	1,0	1,4	4,2	5,1
Instituut voor Rechtenstudies	46%	5%	6%	0,9	1,3	3,9	4,9
Instituut voor Sportstudies	64%	14%	6%	0,9	1,2	3,7	4,6
International Business School	54%	4%	3%	0,7	1,2	3,5	4,9
Pedagogische Academie	47%	4%	6%	0,8	1,4	3,7	4,7
School of Performing Arts	18%	7%	6%	1,3	1,9	3,7	3,9
Hanzehogeschool Groningen	49%	5%	7%	0,9	1,3	3,8	4,87

ONTWIKKELING ONDERWIJSAANBOD

Masters

De volgende nieuwe masteropleidingen zijn in 2010 geaccrediteerd:

- Fysiotherapie/Oefentherapie voor Mensen met Chronische Ziekten (75 credits). Startdatum opleiding: 1 september 2010
- Master of Music (120 credits). Deze masteropleiding heeft geen rijksbekostiging ontvangen, maar de Hanzehogeschool Groningen heeft besloten haar desondanks aan te bieden. Startdatum opleiding: 1 september 2011.
- International Communication (90 credits). Start opleiding: 1 september 2010.
- Rehabilitation Counselor (60 credits). Geplande startdatum opleiding: februari 2011.
- Social Work (60 credits). Geplande startdatum opleiding: februari 2011.

De masteropleiding Social Work is als joint degree geaccrediteerd en wordt samen met de NHL Hogeschool aangeboden. Hiermee is deze opleiding de eerste joint degree opleiding in Nederland.

De volgende masters waren in 2010 in ontwikkeling:

- Interieurarchitectuur
- User Experience and Accountability
- Arbeid
- Sustainable Energy Technology Applications
- Renewable Energy
- Technical Innovation and Business Development
- Leiderschap en Management
- Marketing en Management

Minoren

In 2010 is het minoraanbod van de Hanzehogeschool Groningen gestabiliseerd. Sinds de start in 2006 groeide het minoraanbod van 43 naar 66 in 2010. Ook het aantal studenten van de Hanzehogeschool Groningen dat kiest voor een minor is in die periode sterk gegroeid van 300 naar 1280.

Associate degree

De hogeschool heeft in 2010 drie nieuwe pilots voor Associate degrees (Ad's) toegekend gekregen door het ministerie na positieve beoordeling door de NVAO:

- Ervaringsdeskundige in de Zorg (binnen de bacheloropleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening). Geplande startdatum opleiding: 1 september 2011;
- Dans (binnen de gelijknamige bacheloropleiding). Geplande startdatum opleiding: 1 september 2011;
- Management in de Zorg (binnen de gelijknamige bacheloropleiding). Startdatum opleiding: 1 september 2010.

Inzet van ICT

Vier schools gebruiken inmiddels de mogelijkheid van digitaal toetsen bij een aantal onderwijsmodules. In de praktijk is gebleken dat de technische omgeving niet toegesneden is op het toenemende gebruik van deze mogelijkheid. In 2010 is de hogeschool begonnen dit aan te passen. Verder is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor het gebruik van een resultaten-managementsysteem en daaruit voortvloeiende statistische rapportages.

De Hanzehogeschool Groningen beschikt inmiddels over twee sets voor het opnemen van colleges, diverse sets voor videoconferencing en dertig eenvoudig te gebruiken camera's voor het maken van opnames in kleine onderwijsituaties. Er is een Hanze Videoportal online, met informatie, handleidingen, good practices en tips voor didactisch gebruik van video.

Hanze Community is de mogelijkheid voor gebruikers om een teamsite in te stellen met behulp van MS SharePoint. Deze mogelijkheid kwam beschikbaar in het najaar van 2009 en de ontwikkeling ging in 2010 stormachtig door. Vele schools, opleidingen, kenniscentra en andere groepen zetten teamsites op. Eind 2010 waren er zo'n driehonderd van dergelijke sites.

DE JUISTE STUDENT OP DE JUISTE PLAATS

De Hanzehogeschool Groningen onderneemt diverse activiteiten om voor haar aspirant-studenten een goede aansluiting te bevorderen. Het Hanze Informatie Centrum geeft voorlichting en advies aan toekomstige studenten, hun ouders en intermediairs. Ook ondersteunen de studievoorlichters potentiële studenten in het studiekeuzeprocess. Dit gebeurt onder meer via studiekeuze-adviesgesprekken, studiekeuzecursussen, presentaties en voorlichting op havo-, vwo- en mbo-scholen.

Platforms Aansluiting vo-hbo en mbo-hbo

Het platform Aansluiting vo-hbo is een regionaal samenwerkingsverband van de Hanzehogeschool Groningen en 21 regionale scholen voor voortgezet onderwijs ter bevordering van de aansluiting. In 2010 zijn er themabijeenkomsten georganiseerd over de veranderende jeugd en de 'warme overdracht' van zorgleerlingen. Drie scholen nemen deel aan een pilot waarin de warme overdracht van zorgleerlingen centraal staat.

Het platform Aansluiting mbo-hbo is een vergelijkbaar samenwerkingsverband van de Hanzehogeschool Groningen en drie grote regionale opleidingscentra (ROC's). In 2010 zijn de aansluitingsarrangementen en doorstroommodules tussen het mbo en de opleidingen van de Hanzehogeschool Groningen in kaart gebracht. Onderwerp van gesprek waren in 2010 onder meer referentieniveaus taal en rekenen, overdracht van zorgleerlingen en intakegesprekken.

Schooldossiers

Het schooldossier is een vernieuwing die in 2010 vorm kreeg. Een schooldossier bevat informatie over de studieresultaten van oud-leerlingen van toeleverende instellingen, waaronder alle scholen waarmee wordt samenwerkt in de platforms Aansluiting vo-hbo en mbo-hbo. Per instelling verzorgt de Hanzehogeschool Groningen een schooldossier. Dat geeft zicht op de deelname van oud-leerlingen aan studiekeuze- en voorlichtingsactiviteiten van de hogeschool en op de instroom, het propedeuserendement, de uitval en de behaalde credits van oud-leerlingen van de betreffende school bij de Hanzehogeschool Groningen.

Aansluitingsmonitor

Tweejaarlijks neemt de Hanzehogeschool Groningen samen met vijf andere hogescholen onder eerstejaarsstudenten de Aansluitingsmonitor af. Eind 2010 is de meest recente vragenlijst onder eerstejaarsstudenten uitgezet. De monitor brengt in beeld hoe studenten de aansluiting tussen vooropleiding/voortraject en hbo-opleiding ervaren.

Startvaardigheden

Het project Startvaardigheden is bedoeld om de aansluiting op het gebied van taalvaardigheid van studenten te verbeteren en hen daarmee te ondersteunen in hun studieloopbaan. Het aantal deelnemende schools steeg van vier in 2009 naar acht in 2010. Ongeveer 2000 studenten hebben een diagnostische toets voor startvaardigheden gemaakt.

Intakegesprekken

Ruim 500 eerstejaarsstudenten bij twee schools hebben in 2010 een intakegesprek gehad waarin aspecten als motivatie studiekeuze, beeld van de opleiding, aansluiting met het vakkenpakket aan de orde kwamen. Dit was een pilotproject. De ervaringen van studenten en medewerkers zijn positief. Uit onderzoek naar het effect van intakegesprekken moet blijken in welke mate intakegesprekken bijdragen aan het studiesucces van de student.

‘Focus op 2010’

Het programma Focus op 2010 is eind 2010 afgesloten. Dit programma had tot doel om de rendementen bij de bèta-opleidingen te vergroten. De schools hebben hiertoe de afgelopen jaren vele activiteiten ontplooid en gaan daar mee door ook nu het programma is afgerond.

Resultaten van Focus op 2010:

- Het aantal studenten dat instroomt in technische opleidingen van de hogeschool is gegroeid met 17 procent ten opzichte van 2005. Dat is aanzienlijk beter dan de doelstelling van 13 procent.
- Het uitvalpercentage in het eerste jaar is in 2010 met 1 procentpunt teruggebracht.
- Er zijn ruim twintig partnerschappen met toeleverende scholen afgesloten waarin afspraken zijn gemaakt over aansluitings- en voorlichtingsactiviteiten.
- In de belevingsruimte ‘De Magneet’ hebben 1800 leerlingen uit het basisonderwijs actief kennisgemaakt met de wereld van techniek en ICT.
- HanzeXperience voor mbo’ers verwelkomde in 2010 tweehonderd mbo-studenten die drie dagen in de technische en ict-schools meeliepen met oriënterende en verdiepende activiteiten.
- De website ‘Bètasteunpunt’ met informatie voor docenten en leerlingen ging in 2010 online.
- De technische en ict-opleidingen van de Hanzehogeschool Groningen scoorden op alle punten goed in het onderzoek dat het landelijke platform Bètatechniek in 2010 deed naar de verduurzaming van innovatie in het bèta-onderwijs.

Onderzoek Technasium-instroom

In 2010 is een onderzoek begonnen naar de bevindingen en studieresultaten van studenten die in hun vooropleiding het vak Onderzoek en Ontwerpen hebben gehad. Deze zogeheten Technasiumleerlingen stroomden in het cohort 2009-2010 en 2010-2011 voor het eerst bij de Hanzehogeschool Groningen in. De scholen waar zij vandaan komen, ontvangen een rapportage van dit onderzoek.

FACILITEITEN VOOR STUDENTEN

Ondersteuning en begeleiding

De Hanzehogeschool Groningen doet veel aan ondersteuning en begeleiding van studenten.

Resultaten en activiteiten in 2010:

- Het Voorbereidend Jaar is een gezamenlijke activiteit met enkele andere onderwijsinstellingen in Groningen en bereidt anderstalige hoogopgeleide cursisten voor op een studie in het hoger onderwijs. In september 2010 zijn negen cursisten geslaagd en doorgestroomd. Tegelijkertijd is een nieuwe groep van 16 cursisten gestart.
- Studentendecanen hadden 5900 contacten met studenten, zowel persoonlijk als per e-mail. Dit is een sterke toename ten opzichte van de 4700 contacten in 2009. Een tevredenheidsonderzoek onder de bezoekers van het studentendecanaat liet zien dat zij zeer tevreden zijn.
- Het Hanze Success Centre bundelt sinds 2010 alle opleidingsoverstijgende trainingen en cursussen voor studenten en studieloopbaanbegeleiders. Er werden 11 cursussen aangeboden waaraan in totaal 333 studenten hebben deelgenomen. Voor studieloopbaanbegeleiders waren er bijeenkomsten over dyslexie en autisme.
- Met Lentis werd een convenant gesloten dat behelst dat studenten met psychische problematiek snel terecht kunnen.
- De Permanente Adviescommissie voor het College van Bestuur inzake studeren met een functiebeperking werd geïnstalleerd. Deze commissie bestaat uit zes studenten met een functiebeperking en verschillende medewerkers van de hogeschool.
- Een werkgroep van dove studenten publiceert informatie voor studenten met een auditieve beperking en organiseert onder meer workshops en lezingen.
- De Hanzehogeschool Groningen werkt samen met een aantal vo- en mbo-instellingen aan 'warme overdracht' van studenten met een functiebeperking.
- Het longitudinaal kwalitatief onderzoeksproject Studeren met een functiebeperking presenteerde in 2010 de eerste resultaten.

Financiële hulp aan studenten

De Hanzehogeschool Groningen kent verschillende regelingen voor financiële ondersteuning van studenten. Daarmee geeft de hogeschool invulling aan het wettelijk verplichte profileringsfonds. In 2010 zijn in totaal 251 aanvragen voor financiële ondersteuning binnengekomen. Ook is er een noodfonds dat geld beschikbaar stelt aan studenten in financiële nood. In 2010 zijn twaalf aanvragen voor financiële ondersteuning uit het Noodfonds binnengekomen.

Faciliteiten

Sportcentrum

Ten aanzien van algemene sportvoorzieningen werkt de Hanzehogeschool Groningen samen met de RUG. Het aantal sportende studenten en docenten van Hanzehogeschool Groningen en RUG is opnieuw gegroeid. De eindstand van de kaartverkoop 2009-2010 was voor de studentensport 17.727. Meer dan 1500 medewerkers kochten een 'sportbewijs'. Om verdere groei op te vangen worden accommodatie en personeel uitgebreid. De colleges van bestuur van de RUG en de Hanzehogeschool Groningen hebben in 2010 de eerste fase van het uitbreidingsplan goedgekeurd

HanzeMediatheek

De mediatheek stelt informatie in allerlei vormen beschikbaar voor studenten en medewerkers. In 2010 verbeterde de mediatheek haar dienstverlening door onder meer:

- toegang tot digitale databanken vanuit thuis;
- het instellen van een platform voor het zoeken van informatie uit de beschikbare databanken (HanzeUniverse);
- meer scripties en publicaties van lectoraten in de HBO-Kennisbank en in het digitaal archief van de Hanzehogeschool Groningen;
- uitleen van e-bookreaders;
- gastvrijheidsovereenkomsten voor lectoraten en promovendi.

De CAST

Zoals elk studiejaar begon De Culturele Activiteiten voor STudenten (De CAST) in de KEI-week met een stand op de algemene informatiemarkt en op de cultuurmarkt. De CAST organiseerde onder meer de Clash of the Titans waarin de vijf winnaars van de afgelopen DJ-contests tegen elkaar streden en een workshop 'boost your wardrobe'tijdens Lounge your Life. Er waren verder het hele jaar door bijna wekelijks activiteiten op de verschillende locaties van de hogeschool.

INTERNATIONALISERING

De Hanzehogeschool Groningen stelt zich ten doel internationaal herkend en erkend te worden als vooraanstaande aanbieder van praktijkgericht hoger onderwijs. De hogeschool hecht daarbij grote waarde aan de implementatie van twee instrumenten die zich richten op Europese erkenning en vergelijkbaarheid van opleidingen: het Diplomasupplement en het European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS).

De Hanzehogeschool Groningen richt zich met haar internationaliseringsbeleid op het bieden van onderwijs dat studenten voorbereidt op het goed functioneren in een internationale omgeving. De hogeschool werkte in 2010 aan de versterking van de internationale dimensie in het Nederlandstalig onderwijs en aan uitbreiding van het Engelstalig onderwijsaanbod.

Resultaten in 2010:

- De Hanzehogeschool Groningen organiseerde drie zogeheten Intensive Programmes: Innovative Music Practice in a European Context (Prins Claus Conservatorium), The Island Festival (Academie voor Popcultuur), en Multidisciplinary Cooperation in Health Care – Clinical Pathways (Academie voor Verpleegkunde). De hogeschool participeerde ook in IP's die werden gecoördineerd door Europese partnerinstellingen.
- De master International Communication werd in 2010 geaccrediteerd en ging in september van start.
- De Engelstalige MBA-opleiding kreeg in september 2010 een parttime variant.
- De master European Master in Social Work werd ontwikkeld. Er wordt toegewerkt naar een accreditatie in 2011.
- Het Instituut voor Sportstudies verwierf in 2010 een Erasmus-subsidie voor het ontwikkelen van een Joint Bachelor-opleiding European Bachelor in Physical Activity and Lifestyle Counselling in samenwerking met partners in Portugal, Litouwen, Denemarken, Italië, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Nederland.
- Het Instituut voor Engineering trad toe tot het EUREC consortium, dat de European Master in Renewable Energy aanbiedt.

Buitenlandse studenten

In 2010 stonden 1785 buitenlandse bachelor- en masterstudenten ingeschreven bij de Hanzehogeschool Groningen, zowel bij Nederlandstalige als bij Engels- en Duitstalige opleidingen. De instroom van buitenlandse studenten kwam vooral uit Europa. Van de nieuwe reguliere studenten was 74 procent afkomstig uit een Europees land. Bij de uitwisselingsstudenten lag dit percentage met 86 procent nog hoger.

Herkomst buitenlandse studenten

	2010		2009		2008	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Duitsland	1106	62,0%	1030	62,2%	849	56,9%
China	149	8,3%	116	7,0%	101	6,8%
Oekraïne	73	4,1%	46	2,8%	37	2,4%
Bulgarije	54	3,0%	60	3,6%	61	4,1%
India	26	1,4%	5	0,3%	7	0,5%
Polen	21	1,2%	25	1,6%	25	1,7%
Roemenië	21	1,2%	20	1,2%	18	1,2%
Indonesië	14	0,8%	23	1,4%	29	1,9%
Overig (circa 90 nationaliteiten)	321	18,0%	330	19,9%	366	24,5%

De Hanzehogeschool Groningen richt zich in haar internationale werving op een aantal focusgebieden. In 2010 waren dat Duitsland, Oost-Europa (Bulgarije, Polen, Oekraïne, Roemenië, Baltische staten), Indonesië, en bepaalde regio's in China en India. Onderdeel van de strategie is dat er meer samenwerking komt met middelbare scholen, onder meer in China en Bulgarije. Daarnaast bezoekt een team van studenten van de Hanzehogeschool Groningen scholen voor internationaal voortgezet onderwijs in Nederland. Dit studententeam wordt ook steeds meer ingezet voor communicatie met aspirant-studenten via de sociale media. Online was de Hanzehogeschool Groningen in 2010 te vinden via portals en directories, via de eigen Hanze-website, met onder meer een nieuw Russisch gedeelte, en via bijvoorbeeld Twitter, Facebook, VKontakta, en RenRen.

In 2010 waren er twee hogeschoolbrede *welcoming days* voor nieuwe buitenlandse studenten. Tijdens deze dagen wordt alle buitenlandse studenten officieel welkom geheten. Zij krijgen een programma van workshops en sociale activiteiten aangeboden.

Het International Student Office (ISO) van de Hanzehogeschool Groningen, waar buitenlandse studenten voor en na hun inschrijving met de meest uiteenlopende vragen terecht kunnen, kwam in de International Student Barometer 2010 uit de bus als beste ISO van Nederland.

Uitwisseling en stage

In 2010 steeg zowel het aantal inkomende als het aantal uitgaande uitwisselingsstudenten. De Hanzehogeschool Groningen ontving 467 uitwisselingsstudenten en 476 studenten van de hogeschool volgden een deel van hun studie in het buitenland. Het aantal studenten dat in het buitenland op stage ging daalde dit jaar licht, onder meer als gevolg van de economische crisis.

Aantallen uitwisselingsstudenten voor studie en stage

Studie/stage	2010	2009	2008
Uitwisseling voor studie naar Nederland	467	376	305
Uitwisseling voor studie naar buitenland	476	381	281
Stage in buitenland	860	977	889

Studenten van de Hanzehogeschool Groningen waaierden uit naar alle continenten. Meer dan de helft van de studenten (63 procent) die in het buitenland gingen studeren koos voor een Europese partnerinstelling. Ook voor een buitenlandse stage is Europa favoriet (43 procent). Daarnaast vormden de Nederlandse Antillen en Afrikaanse landen populaire stagebestemmingen.

KENNISOVERDRACHT EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

De Hanzehogeschool Groningen ondersteunt onderwijsinstellingen in ontwikkelingslanden. In 2010 deelden medewerkers van de hogeschool hun kennis met collega's in Oeganda, Tanzania, Kenia en Zuid-Afrika.

In 2010 werden de volgende projecten uitgevoerd:

- Het opzetten van een curriculum met acht specialisaties voor verpleegkundestudenten in Tanzania;
- Het uitvoeren van een marktonderzoek rond nieuwe opleidingen in de gezondheidszorg in Tanzania;
- Het opzetten van een competentiegericht curriculum voor drie technische opleidingen in Oeganda.

Elk jaar volgen ongeveer vijftig studenten de minor International Aid and Development. Na een theoretische basis gaan ze vier weken naar een van de landen waar de hogeschool actief is. Daarnaast verwelkomt de hogeschool ieder jaar studenten uit ontwikkelingslanden in haar bachelor- en masterprogramma's. Deze studenten ontvangen veelal een volledige beurs van de Nederlandse overheid (NFP). In 2010 begonnen 28 studenten langs deze weg aan een van de masterprogramma's van de Hanzehogeschool Groningen.

Hanze University Foundation

De Hanze University Foundation, opgericht op 15 december 2009, richt zich op het bevorderen van beroepsonderwijs in ontwikkelingslanden. De stichting heeft een zelfstandig bestuur en is verbonden aan de hogeschool via het Hanze Centre for Development Cooperation. In 2010 werden fondsen geworven bij medewerkers en studenten van de Hanzehogeschool Groningen en bij het Noord-Nederlands bedrijfsleven. In totaal kwam er een bedrag van € 95.000 binnen, waarmee aan veel studenten en docenten uit ontwikkelingslanden een extra kans geboden kon worden.

De Hanze University Foundation financierde in 2010 de volgende zaken:

- Beurs voor een MBA-studie voor een docent van het Uganda Technical College Kichwamba;
- Beurs voor een student uit Zuid-Afrika om twee maanden stage te lopen;
- Drie beurzen voor Tanzaniaanse verpleegkundigen en anesthesisten om een opleiding te volgen in hun eigen land;
- Opzet van een praktijkgerichte opleiding voor gezondheidswerkers in Kenia;
- Aanleg van een sportveld voor een lerarenopleiding in het Shyogwe district in Rwanda.

